

Vastaus kirjalliseen kysymykseen uusiutuvien raaka-aineiden käytön lisäämisestä

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Petri Honkosen /kesk näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 470/2016 vp:

Mihin toimiin hallitus aikoo ryhtyä, jotta Suomessakin uusiutuvien biopohjaisten materiaalien käyttöä lisätään?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Markkinoilla on tarve korvata uusiutuvilla ja kestävästi tuotetuilla raaka-aineilla fossiilisia tai muuten ympäristöä kuluttavia raaka-aineita. Tämä tuo mahdollisuuden tuottaa biomassosta ja sivuvirroista entistä arvokkaampia tuotteita ja näihin liittyviä palveluja ja ratkaisuja. Biomassojen, sivutuotteiden ja jätteiden arvo raaka-aineena nousee, kun ne ohjautuvat uudenlaisiin käyttötarkoituksiin. Nämä trendit haastavat suomalaisyrityksiä muuttamaan näkökulmaa kehitystyössään luonnonvarojen hyödyntämisestä asiakasarvon luontiin.

Teolliset biomateriaalit ovat jo nykypäivää ja tulleet jäädäkseen. Kevyiden ja kestävien biopohjaisten komposiittimateriaalien odotetaan tuovan kestävä ja ympäristömyönteisen vaihtoehdon nykyisille kalliimmille, uusiutumattomiin lähteisiin perustuville rakennemateriaaleille. Biopohjaisia muoveja, komposiitteja, kuituja, kalvoja, pinnoitteita ja vaahtorakenteita on kehitetty määrätietoisesti. Niitä sovelletaan jo niin pakkauksiin, huonekaluihin, rakentamiseen kuin biolääketieteeseenkin. Pakkaussovelluksissa biopohjaisuus ja biohajoavuus ovat jo nykypäivää.

Biotalous ja puhtaat ratkaisut ja niiden edistäminen ovat hallituksen yksi keskeinen strateginen tavoite. Tätä tavoitetta toteutetaan hallitusohjelman kärkihankkeilla. Hallitus kohdistaa kärkihankkeiden 1.6 mrd. euron budjetista 300 milj. euroa biotalouteen ja puhtaisiin ratkaisuihin. Tästä summasta käytetään uusiin biotuotteisiin, erityisesti metsäperäisiin tuotteisiin 50 milj. euroa. Kohteena ovat erityisesti uudet tuotteet ja palvelut sekä innovaatioiden käyttöönottoa. Raaka-aineen saannin varmistamiseksi hallitusohjelmaan on kirjattu tavoite puunkäytön lisäämisestä 15 miljoonalla kuutiometrillä vuodessa (Tähän liittyy mm. sukupolvenvaihdoksien helpottaminen ja sähköinen puumarkkinajärjestelmä.)

Näiden tavoitteiden toteutuksessa Tekes on keskeisesti mukana. Luonnonvarat ja kestävä talous ovat keskeinen painopiste Tekesin strategiassa, sen yksi tavoite on rakentaa pohjaa biotaloudelle.

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 470/2016 vp

Tekesin Toiminnalliset materiaalit –ohjelman yhtenä kohdealueena on ollut biopohjaisten materiaalien teollistaminen ja hyödyntäminen uusissa sovelluksissa. Tähän Tekes on tarjonnut innovaatorahoitusta. Sovellusalueina ovat olleet muun muassa pakkaukset, huonekalut, rakentaminen, kuluttajatuotteet, elektroniikka, biolääketiede. Ohjelma päättyi 2013.

Uuden Tekesin Smart & Green Growth – Puhtaasti biotalouteen -ohjelmakokonaisuuteen kuuluvan BioNets-ohjelman tavoitteena on synnyttää Suomeen bio- ja kiertotalouden alueelle:

- innovatiivisia kansainvälisiä liiketoimintaekosysteemejä
- uusien liiketoimintojen kehitysalustoja
- digitaalisuuden ja kiertotalouden kautta uusia toimijoita biotalouteen
- pilot- ja demohankkeita

Syksyn 2016 aikana Tekes avaa kaksi rahoitushakua: Puhtaasti biotalouteen – kestävää liiketoimintaa ja Biotalousalan liiketoimintakärjet ja ekosysteemit. Haut tarjoavat rahoitusta yritysten ja tutkimusorganisaatioiden yhteishankkeille sekä tutkimusorganisaatioiden monitieteisille, elinkeinoelämän kanssa verkottuneille hankkeille biotalouden ja cleantechin aihealueella. Lisäksi haetaan biotalouden ja kiertotalouden alueen liiketoimintakärkiä, joilla on merkittävä kansainvälinen markkinapotentiaali ja tarve, sekä näiden kehittymiseksi tarvittavia eri toimijoiden muodostamia liiketoimintaekosysteemejä.

Nämä Tekesin toimet tähtäävät nimenomaan uusien biopohjaisten tuotteiden syntyyn ja käytön lisäämiseen.

Osana Team Finland –yhteistyötä Innovatiiviset biotuotteet- kasvuohjelma auttaa suomalaisia biotalousalan yrityksiä löytämään uusia, kasvavia markkinoita, luomaan kansainvälistä kasvua ja kehittämään yritysten liiketoimintamahdollisuuksia. Tarkoituksena on myös tunnistaa biotaloussektorin pääomittajia ja kansainvälisiä investoreita. Kasvuohjelma osaltaan tukee eri muodoissa biopohjaisten uusiutuvien materiaalien käytön lisäämistä.

VTT rakentaa Bioruukista maailmanluokan kehitys- ja pilotointiympäristöä biotalouden uusille tuotteille ja (tuotanto)prosesseille. Keskus rakentuu vaiheittain ja 1. vaihe on jo käytössä viime vuodesta alkaen. 2. vaihe otetaan käyttöön v. 2017.

Helsingissä 7.10.2016

Elinkeinoministeri Olli Rehn